

a Bibliothèque nationale (Nemzeti könyvtár) főigazgatója;

a felsőoktatási miniszter által 2 évre kinevezett nagyvállalat igazgatója;

az egyetemi rektorok konferenciájának 2 évre megválasztott rektor-elnöke;

a mérnökképző intézetek közgyűlésén 2 évre megválasztott mérnökképző intézeti igazgató;

a felsőoktatási miniszter által 2 évre kinevezett 3 felsőoktatási főkönyvtáros.

7. § A tudományos bizottság a felsőoktatási miniszter által 5 évre kinevezett hat tudományos munkatársból áll. A kinevezés szempontjai: a tudományos és műszaki tájékoztatás területén szerzett tapasztalatok és a tudományos és műszaki kutatás egész területének fejlődését elősegítő tervező képesség. A miniszter az elnököt és az elnökhelyettest közülük nevezi ki.

A Bibliothèque nationale főigazgatója és az ügynökség igazgatója részt vesz a tudományos bizottság ülésein.

10. § Az ügynökség feladatait évenként a tanács javaslata és az igazgató által előkészített anyag alapján a felsőoktatási miniszter jelöli ki.

A javaslatokat előzetesen a tudományos bizottság vitatja meg, mivel a bennük található feladatok általában új központok vagy adatbankok létrehozására, belső szervezetek közötti kapcsolatok kialakítására, kereső és szolgáltató eljárásokra vonatkoznak. A tudományos bizottság különösen nagy gondot fordít a kutatásoknak a tudomány és a technika egész területén folyó rendszeres felhasználására és előrelátható fejlődésére.

11. § Az ügynökség igazgatására a Bibliothèque nationale kap megbízást. A felsőoktatási miniszter és a Bibliothèque nationale főigazgatója közötti megállapodás pontosítja e feladat ellátásának a körülményeit.

A felsőoktatási miniszter a Bibliothèque nationale rendelkezésére bocsátja az ügynökség működéséhez szükséges személyi, költségvetési és elhelyezési feltételeket.

12. § Az ügynökség feladatainak végrehajtását biztosító egyezményeket az igazgató javaslatára az ügynökség tanácsa hagyja jóvá és a Bibliothèque nationale főigazgatója írja alá.

Ezek az egyezmények többek között az információ előállítására, a bibliográfiai leírások beszerzésére, kölcsönzésére, vételére és cseréjére vonatkoznak. A tudományos és műszaki tájékoztatás integrált rendszere a nem a felsőoktatási minisztériumhoz tartozó központokra vagy adatbankokra is kiterjed.

A felsőoktatási miniszter Jacques-Emile Dubois egyetemi tanárt nevezte ki 3 évre az AUDIST igazgatójává.

/AUDIST. = Documentaliste, 16. köt. 1. sz. 1979. p. 38–39./

(Palotai Mária)

Az NSZK új Információs és Dokumentációs Társaságának szervezete és működése a szakmai kommunikációs folyamatban

A kommunikációs folyamatba került információkat és a kommunikációban részt vevő feleket figyelembe véve, a kommunikációnak három fő területe van:

belső kommunikáció

egy intézményen belüli információáramlás,

általános kommunikáció

időszerű, gyakran rövid életű hírek, információk terjesztése,

szakmai kommunikáció

szakismeretek, szakmai információk terjesztése az NSZK-ban: a szövetségi kormány tájékoztatási fejlesztési programjának (IuD Program) keretében.

A tájékoztatási fejlesztési program lényege, hogy – a gépi adatfeldolgozó programokkal ellentétben – *súlypontját a szakmai információkra és ezek terjesztésére helyezi*. Ez a tartalmi meghatározás kihat a tájékoztatási szervek működésére, megmutatkozik a kutatás és fejlesztés, valamint az infrastruktúrák szintjén, első sorban pedig a kutatás és az infrastruktúra központi intézményének, a *Gesellschaft für Information und Dokumentation (GID, Információs és Dokumentációs Társaság)* koncepciójában tükröződik.

A mintegy 200 főt foglalkoztató GID-et a szövetség és a tartományok alapították, költségeit is megosztva fedezik 65–35%-os arányban.

Keretébe az alábbi intézmények kerültek:

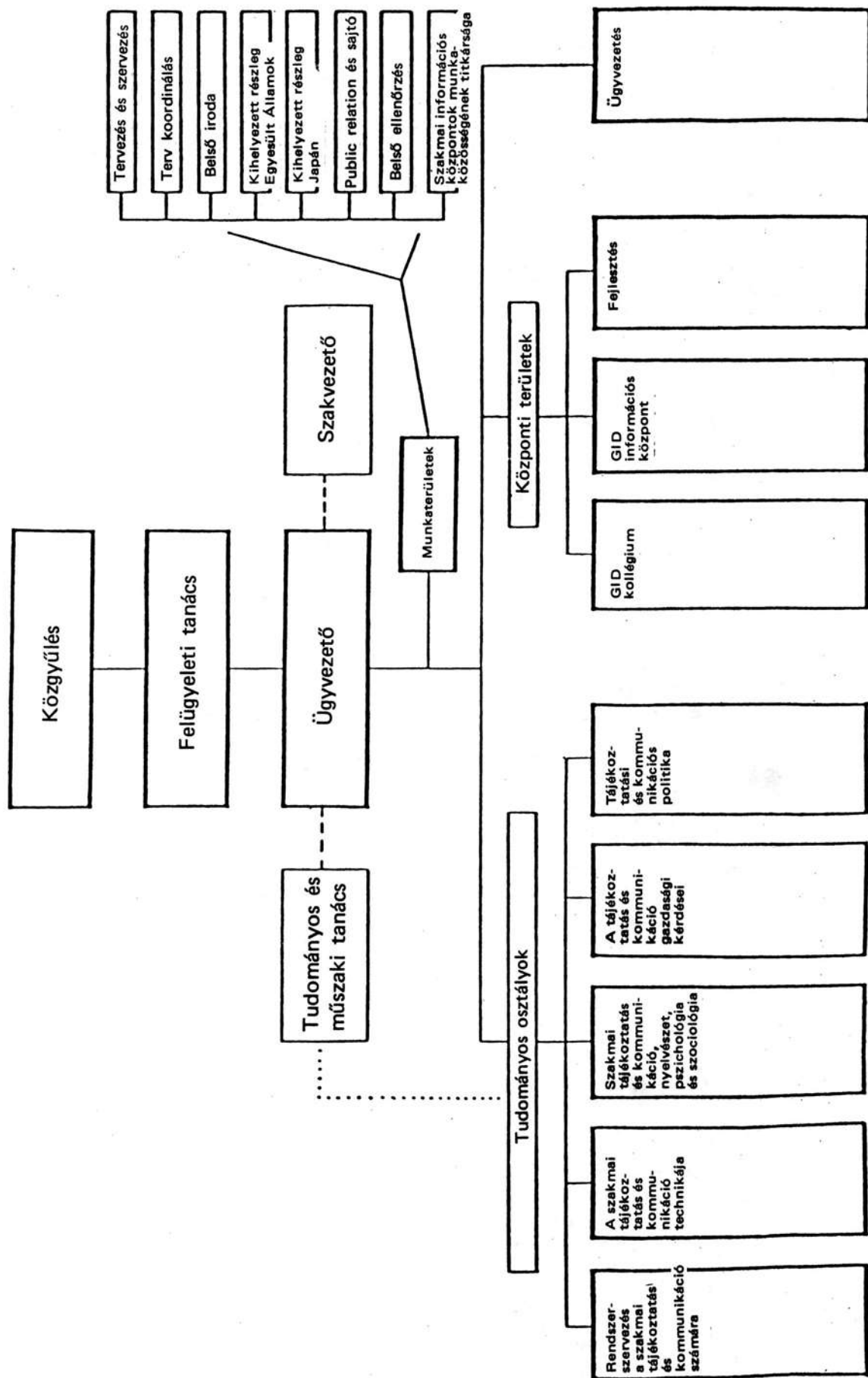
- *Institut für Dokumentationswesen, IDW* (Dokumentációügyi Intézet)
- *Zentralstelle für maschinelle Dokumentation, ZMD* (Gépi Dokumentációs Központ)
- *Studiengruppe für Systemforschung, SfS* (Rendszertudományi Tanulmányi Csoport)
- *Arbeitsgruppe für Nichtnumerik bei der Gesellschaft für Mathematik und Datenverarbeitung (GMD)* Bonn, (A bonni Matematikai és Adatfeldolgozási Társaság mellett működő Nem numerikus Munkacsoport)

és előreláthatóan rövidesen a

- *Dokumentationszentrum für Informationswissenschaften, ZDOK* (Tájékoztatástudományi Dokumentációs Központ)

A GID súlyponti feladatai:

- alkalmazott kutatás és fejlesztés;
- központi technikai szolgáltatások (adatfeldolgozás és reprográfia);
- a tájékoztatás tárgykörével kapcsolatos központi információszolgáltatás;
- információszolgáltatási, kutatási és egyéb infrastrukturális projektek támogatása;

1. ábra A GID szervezeti felépítésének terve

- a tudományos és műszaki utánpótlás gyakorlati képzésének elősegítése;
- a német dokumentáció és könyvtárügy céljaira tudományos–műszaki információs és beszerzési központok fenntartása Washingtonban és Tokióban;
- tanácsadás és közreműködés a regionális információs szolgáltató intézmények koordinálásában és a szakmai információs központok munkaközösségének titkársági feladatai;
- közreműködés a nemzetközi tájékoztatási feladatok ellátásában;
- a társintézmények támogatása a tájékoztatással kapcsolatos intézkedéseik megtételében.

A GID nem áll közvetlenül a felhasználók rendelkezésére. A tájékoztatótudomány és tájékoztatásügy legátfogóbban értelmezett tárgykörében azonban *információs központként is szolgál*. Ebben a minőségében nemcsak a tájékoztatással kapcsolatos szakirodalommal foglalkozik, hanem *felvilágosítást is ad a meglévő és*

tervezett információs szolgáltatásokról és intézményekről, a befejezett, folyamatban lévő és tervezett kutatási és fejlesztési projektekről. Kiépíti és működteti a tájékoztatási szakirodalom központi könyvtárát, valamint az osztályozási rendszerek és teauruszok központi gyűjteményét. Nemzeti cserepartnerként (*National Informations Transfer Centre, NITC*) vesz részt az Unesco – ISORID (*International Information System on Research in Documentation = A Dokumentációs Kutatás Nemzetközi Információs Rendszere*) munkájában.

A GID belső szervezete az alkalmazott kutatásokat végző kutatóintézetekéhez hasonló. A tervezett felépítést az 1. ábra mutatja be.

/LOHNER, F.: *Die Gesellschaft für Information und Dokumentation mbH (GID) = DFW Dokumentation, Information*, 26. köt. Sonderheft zum Deutschen Dokumentartag 1978. p. 39–40./

(Dezső Zsigmondné)

KÖNYVTÁRAK – KÖNYVTÁRI TEVÉKENYSÉG

A könyvtári koordináció problémái a Szovjetunióban

A könyvtári funkciók kiszélesedésével egyre fontosabbá válik a könyvtárak közös tevékenysége. Ez a folyamat az összes könyvtártípusra kihat.

E cél érdekében rendezték 1979 májusában a „Különböző könyvtártípusok együttműködéséről és koordinációjáról” szóló össz-szövetségi tudományos konferenciát a Szovjetunió Kulturális Minisztériuma és a Szovjetunió Állami Tudományos Műszaki Bizottsága, illetve az Állami Lenin Könyvtár (Goszudarsztvennaja Biblioteka im. Lenina) és az Állami Nyilvános Tudományos–Műszaki Könyvtár (Goszudarsztvennaja Publicsnaja Naucsno-Tehnicoszkaja Biblioteka) égisze alatt.

A konferencián 4 előadás és 18 hozzászólás hangzott el. A legfontosabb kérdések közül ki kell emelni a következőket: az ágazati módszertani központok szerepe a könyvtári koordináció fejlesztésében; a tudományos–műszaki és általános tudományos könyvtárak együttműködése a népgazdaság szakembereinek ellátásában; a mezőgazdasági, orvosi, a főiskolai és általános tudományos könyvtárak, valamint a tudományos–műszaki és közművelődési könyvtárak közös munkája; a különböző tudományági könyvtárak együttműködése a centralizáció feltételei között.

A bevezetőben N. I. MOHOV, a Szovjetunió Kulturális Minisztériumának képviselője nagy jelentőséget tulajdonított a könyvtáraknak a kommunizmus építésének megvalósításában.

A Kulturális Minisztérium Könyvtári Osztályának vezetője, V. V. SZEROV előadásában azokat az intézkedéseket hangsúlyozta, melyeket az SZKP a további kulturális fejlődés, a könyvtári munka tökéletesítése céljából hozott. Alapvető jelentőséggel bír az SZKP Központi Bizottságának „A könyvtárak szerepének növeléséről a dolgozók kommunista nevelésében és a tudományos–műszaki haladásban” (1974) című határozata. A könyvtári munka megújításának irányát a Párt a könyvtári hálózatok centralizálásában, a könyvtártípusok szoros együttműködésében, a könyvtári rendszer országos irányításában jelölte meg. A könyvtári ellátás szervezetének alapvető hiányosságait a hivatali elkülönülésben, a szükséges koordináció hiányában, a vezetés gyöngeségében jelölte meg.

Az 1974 óta eltelt 5 év alatt jelentős munka folyt az országban. Tervszerűen fejlődött a közművelődési könyvtárak hálózata. A könyvtári és bibliográfiai munka területén ötéves és perspektivikus programokat dolgoztak ki. Nagy jelentőségű volt az „Általános és a tudományos–műszaki könyvtárak együttműködéséről” szóló határozat. Ma már a könyvtártípusok nagy része részt vesz az új, központosított könyvtári rendszerekben.

A következő időszak legfontosabb feladata, hogy a